

OVER HET “H”-WOORD: BEZUINIGING OF HERVORMING?

Ervaart u ook de rust van een demissionair kabinet? Het aantal politiek controversiële onderwerpen veroorzaken een weldadige sfeer in het land. Ministers zijn gewoon aan het werk zonder hinderlijke onderbrekingen voor spoeddebatten van ongeruste Tweede Kamerleden. Heerlijk. Het land wordt in stilte geregeerd: geen media-democratie, geen hijgerige vragenstellers en even geen politieke retoriek. Zelfs het NOS 8 uur Journaal worstelt met de programmering van nieuws.

Deze louterende rust is echter uitgerekend op 1 april verstoord door de ambtenaren in Den Haag. Zij presenteerden ‘De Brede Heroverwegingen’, op verzoek van het toenmalige missionaire kabinet. Twintig rapporten met suggesties over mogelijke besparingen die moeten leiden tot een gezond huishoudboekje van de Staat der Nederlanden. In de media bezigen de journalisten hardnekkig het woord ‘bezuinigingen’. De doemscenario’s worden in korte tijd breed uitgemeten en voortdurend wordt de burger gevraagd in ‘standpunt-nl’ zijn of haar mening te geven over de maatregelen. Maurice de Hond sluit in ieder zichzelf respecterend programma naadloos aan met zijn geregisseerde opiniepeilingen voor de a.s. verkiezingen. De media spelen een grote rol in de politieke beïnvloeding van de meningsvorming bij de burgers. Zijn het bezuinigingen waarvoor we staan?

Persoonlijk pleit ik voor noodzakelijke en wenselijke hervormingen in het merendeel van de dossiers die genoemd worden: zorg, onderwijs, arbeidsmarkt, energie en klimaat, werkloosheid, kindregelingen, openbaar bestuur, de woningmarkt etc. Bezuinigingen met de ‘kaasschaaf’ zijn niet doelmatig en overkomelijk op korte en langere termijn. Maatschappelijke hervormingen van beleidsdossiers dwingen meer tot het maken structurele keuzen op grond van weloverwogen (ideologische) uitgangspunten die de samenleving kunnen vitaliseren en nieuw elan kunnen geven. Er wordt getornd aan vanzelfsprekendheden.

Dominant in de komende verkiezingsperiode zal het “H”- woord vallen. Een oeverloos debat met veel economen en politici, niet altijd gehinderd door kennis van zaken, maar wel met een mening. Verkiezingsretoriek en opportunisme zullen de boventoon voeren. Al jaren is de teneur dat de hypotheekrenteaftrek moet worden afgeschaft. Het CDA en VVD liggen dwars -opnieuw- en alle andere politieke partijen zijn vóór de afschaffing op korte of langere termijn. Mijn stelling is dat ook na de komende verkiezingen de hypotheekrenteaftrek niet wordt afgeschaft. “Onverstandig in de huidige woningmarkt”, zal de argumentatie zijn van vele politici van verschillende signatuur. Dat is op voorhand een terechte conclusie. Een miljardenbesparing op het “H”-woord is slechts haalbaar indien de middeninkomens de tol van de hervormingen moeten gaan betalen. Welke partij neemt hierin het politieke voortouw?

SIR-55 heeft in haar visie op de woningmarkt -verstrekt aan alle politieke partijen- gepleit voor een integrale benadering van de woningmarkt. Het budgettaire beslag van de koop- en huursector op de rijksbegroting bedraagt ongeveer 26 miljard euro. De voortdurende eenzijdige benadering om de hypotheekrenteaftrek af te schaffen doet geen recht aan de noodzaak kritisch de huurprijsregulering tegen het licht te houden. Modernisering van de hypotheekrenteaftrek en het huurbeleid zijn maatschappelijk in samenhang verdedigbaar noodzakelijk. Eigen woningbezit is om vele redenen nastrevenswaardig. Fiscale stimulering hiervan is legitiem indien de instrumenten die gebruikt worden inkomensafhankelijk zijn en niet leiden tot oneigenlijk beslag op de begroting (aflossingsvrije hypotheek) en tot oneigenlijke vermogensgroei. Huurliberalisatie is nodig om het ‘scheefwonen’ te voorkomen.

De woningmarkt en de woonconsument zijn gebaat bij duidelijkheid, zeker in dit tijdsgewricht. Het is onverantwoord omwille van politiek opportunisme de onzekerheid in de woningmarkt aan te wakkeren. Het dossier woningmarkt heeft recht op duidelijkheid en rechtvaardigheid. Niet roekeloos eenzijdig bezuinigen, maar verstandig hervormen in samenhang. Dat is de noodzakelijkheid voor nu en later. Dat gaat ook gebeuren.

De woningmarkt en de woonconsument zijn niet gebaat bij de voortdurende onzekerheid. Politici hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid die verder reikt dan partijpolitieke electorale pamfletten. Ook de overheden hebben baat bij een florerende stabiele woningmarkt. Het "H"-woord veroorzaakt veel verwarring, onzekerheid en oneigenlijke tegenstellingen en vooral ook een woningmarkt die op slot blijft. SIR-55 pleit daarom vooral voor zorgvuldigheid bij de noodzakelijke hervorming van de koop- en huursector. Politiek opportunisme is schadelijk voor het (woon-)consumentenvertrouwen en voor het vertrouwen in de politiek.

Peter Verleg
Voorzitter SIR-55
April 2010